

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Сучасні технології
у промисловому виробництві**

МАТЕРІАЛИ

**НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ, СПІВРОБІТНИКІВ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ
ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМ
ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(Суми, 18–21 квітня 2017 року)**

ЧАСТИНА 1

Конференція присвячена Дню науки в Україні

Суми
Сумський державний університет
20 17

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СЕРТИФІКАЦІЇ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ

*Павлова А. С., студент;
Івченко О. В., доцент; Дмитрієва Н. В., інженер*

В умовах переходу України до ринкової системи господарювання актуальним є досвід управління лісовим сектором зарубіжних країн з урахуванням національних особливостей. У країнах Європи, на відміну від України, спостерігається чітке розмежування повноважень між різними органами влади, щодо організації, планування та контролю. Реформування лісового господарства в Україні має відбуватися з урахуванням досвіду країн із розвинутою ринковою економікою, оскільки ці країни мають позитивний досвід економічного регулювання процесів управління і використання лісових ресурсів.

Екологічні проблеми, глобалізаційні процеси на світовому ринку лісоматеріалів зумовили виникнення низки ініціатив соціальної та екологічної відповідальності у лісовому секторі: системи екологічного менеджменту (EMAS, ISO), групи відповідальних покупців (GFTN), лісової сертифікації (FSC, PEFC), ініціативи з попередження незаконних рубок (FLEG, FLEGT, Ecological ratings, WTS). Концентровано мету діяльності зазначених ініціатив можна виразити в практичній реалізації принципів сталого розвитку у лісовому господарстві.

Сертифікація – процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем управління довкіллям, персоналу встановленим законодавством вимогам [1]. Лісова сертифікація – це процедура, під час якої третя незалежна сторона засвідчує відповідність системи ведення лісового господарства встановленим екологічним, економічним та соціальним стандартам. Лісову сертифікацію було започатковано наприкінці 80-х років XX ст. під впливом світового «зеленого руху». Сьогодні лісова сертифікація вирішує значно ширший спектр питань розвитку лісового сектора у світі: йдеться не тільки про запобігання незаконному вирубуванню лісів, але і про гармонізацію екологічних, економічних та соціальних аспектів ведення лісового господарства. Лісова сертифікація є складовою частиною організації лісового господарства [2]. Лісову сертифікацію проводять в рамках міжнародних схем, найбільшого поширення з яких набула схема Лісової наглядової ради (FSC).

Характерними рисами FSC є міжнародний рівень акредитації органів сертифікації, можливість розроблення національних і регіональних стандартів, підтримка впливовими міжнародними організаціями, високий рівень розвитку ринку сертифікованої продукції, забезпечення інтересів широкого кола суспільних груп. За схемою FSC на цей час сертифіковано 179,5 млн га лісів у 79 країнах світу.

Схема лісової сертифікації PEFC характеризується застосуванням Гельсінкських критеріїв та індикаторів сталого управління лісами. Притаманними для неї є національний рівень акредитації органів сертифікації, можливість розроблення національних і регіональних стандартів, підтримка європейськими спілками і об'єднаннями приватних власників лісів, середній рівень розвитку ринку сертифікованої деревини, орієнтація на сертифікацію лісів на регіональному рівні. За цією схемою на цей час сертифіковано 244 млн га лісів у 35 країнах.

Водночас слід звернути увагу на наступні проблеми, які можуть негативно вплинути на процес сертифікації: 1) Україна повинна мати в лісовому господарстві національні та регіональні кількісні і якісні підзаконні акти, які сумісні з загальноприйнятими міжнародними поняттями і принципами; 2) в нормативних документах і при плануванні лісгосподарської діяльності слід в більшій мірі акцентувати увагу на проблемі збереження і відновлення біорізноманіття лісів; 3) основні принципи лісової сертифікації вимагають чіткого визначення правильного лісоуправління на засадах сталого розвитку.

Лісова сертифікація включає сертифікацію лісового господарства, як контроль якості управління лісами за допомогою сертифікації лісоуправління та сертифікацію ланцюга від виробника до споживача, як контроль походження сировини.

Таким чином, лісова сертифікація поступово трансформується в обов'язковий елемент підтвердження сталого ведення лісового господарства. З огляду на зазначене та з метою повного використання потенціалу інструменту лісової сертифікації, необхідно: 1) розробити і прийняти нові доповнення до чинних нормативно-правових актів, які враховують вимоги стандартів лісової сертифікації; 2) затвердити стратегію розвитку лісової сертифікації, яка має передбачати екологізацію лісгосподарського виробництва, збереження біорізноманіття, удосконалення механізму реалізації деревини для забезпечення сировиною вітчизняних лісопереробних підприємств, механізм залучення громадськості до підготовки управлінських рішень у лісовому господарстві, економічне стимулювання лісової сертифікації тощо; 3) затвердити національний стандарт лісоуправління на основі оновленого переліку принципів та критеріїв FSC; 4) проведення широкої роз'яснювальної роботи серед місцевих громад, органів місцевого самоврядування та неурядових організацій з питань лісової сертифікації

Список літератури

1 Закон України «Про підтвердження відповідності». [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2406-14>.

2 Лісовий кодекс України / Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21. – ст. 170.